

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ТА
БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2015 року)

Суми
Сумський державний університет
2015

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕВИКОНАННЯ РІШЕНЬ СУДІВ ТА ІНШИХ ЮРИСДИКЦІЙНИХ ОРГАНІВ

Сайко Л. Ю.

ст. викладач кафедри СМП, Сумський державний університет

Однією із найгостріших проблем в Україні є реальне та повне виконання рішень суду та інших юрисдикційних органів, оскільки захист порушених прав, свобод і законних інтересів може бути реалізований тільки тоді, коли громадянин або організація, які звернулися в компетентну інстанцію, можуть отримати реальне та повне виконання рішення юрисдикційного органу.

Відповідно до ст. 124 Конституції України всі судові рішення, є обов'язковими до виконання на всій території України. Стаття 13 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» доповнюють дане положення уточненням, а саме: судові рішення, що набрали законної сили, є обов'язковими до виконання всіма органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими та службовими особами, фізичними і юридичними особами та їх об'єднаннями на всій території України. Обов'язковість урахування (преюдиційність) судових рішень для інших судів визначається законом [1].

Забезпечити повноту і своєчасність виконання юрисдикційних актів покликана державна виконавча служба. За невиконання рішень судів та інших юрисдикційних органів, а також невиконання вимог державного виконавця та порушення норм Закону України «Про виконавче провадження» чинним законодавством передбачена адміністративна та кримінальна відповідальність.

Згідно ст. 89 Закону України «Про виконавче провадження» у разі невиконання без поважних причин у встановленому державним виконавцем строк рішення, що зобов'язує боржника виконати певні дії, та рішення про поновлення на роботі державний виконавець виносить постанову про накладення штрафу на боржника – фізичну особу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (на теперішній час від 170,00 грн. до 340,00 грн.; на посадових осіб – від десяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (170,00 грн. - 680,00 грн.); на боржника - юридичну особу - від сорока до шістдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (680,00 грн. -1020,00 грн.) та встановлює новий строк для виконання. У разі повторного невиконання рішення боржником без поважних причин державний виконавець у тому ж порядку накладає на нього штраф у подвійному розмірі та звертається до правоохоронних органів з поданням про притягнення боржника до кримінальної відповідальності відповідно до закону.

Згідно ст. 90 зазначеного закону за порушення вимог Закону України «Про виконавче провадження», невиконання законних вимог державного виконавця

фізичними, юридичними чи посадовими особами, несвоєчасне подання або неподання звітів про відрахування із заробітної плати та інших доходів боржника, неподання або подання неправдивих відомостей про доходи і майновий стан боржника, а також неповідомлення боржником про зміну місця проживання чи місцезнаходження або місця роботи (отримання доходів), а також за неявку без поважних причин за викликом державного виконавця винні особи несуть відповідальність у встановленому законом порядку [2].

У разі порушення особою вимог вищевказаного закону державний виконавець складає протокол про адміністративне правопорушення. Якщо даним діянням заподіяно матеріальну шкоду, про це також зазначається. Протокол підписується особою, яка його склала, і особою, яка притягується до адміністративної відповідальності; за наявності свідків і потерпілих протокол може бути підписано також і цими особами. У разі відмови особи, яка притягується до адміністративної відповідальності, від підписання протоколу в ньому робиться запис про це. Особа, яка притягується до адміністративної відповідальності, має право подати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу, які додаються, а також викласти мотиви своєї відмови від його підписання. При складанні зазначеного документу особі, яка притягується до адміністративної відповідальності, роз'яснюються її права і обов'язки, про що робиться відмітка у протоколі.

Протокол направляється для розгляду до відповідного районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду за місцем вчинення адміністративного правопорушення. За зазначенні діяння передбачена відповідальність згідно із ст. 188-13 КУпАП, яка передбачає накладення штрафу від двадцяти до сімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян [3].

У разі ж наявності у діях боржника ознак злочину, передбаченого статтями 164, 165, 342, 343, 382, 388 Кримінального кодексу України, державний виконавець звертається до правоохоронних органів з поданням про притягнення особи до кримінальної відповідальності відповідно до закону.

Стаття 164 Кримінального кодексу України передбачає відповідальність за злісне ухилення від сплати встановлених рішенням суду коштів на утримання дітей (аліментів), а також злісне ухилення батьків від утримання неповнолітніх або непрацездатних дітей, що перебувають на їх утриманні, а стаття 165 ККУ за злісне ухилення від сплати встановлених рішенням суду коштів на утримання непрацездатних батьків. При цьому під злісним ухиленням розуміються будь-які діяння боржника, спрямовані на невиконання рішення суду (приховування доходів, зміну місця проживання чи місця роботи без повідомлення державного виконавця тощо), які призвели до виникнення заборгованості із сплати таких коштів у розмірі, що сукупно складають суму виплат за шість місяців відповідних платежів.

Частина 1 ст. 382 КК України «Невиконання судового рішення» передбачає відповідальність за умисне невиконання вироку, рішення, ухвали, постанови суду, що набрали законної сили, або перешкоджання їх виконанню. Частина 3 зазначеної статті закріплює відповідальність за вище вказані дії, якщо вони вчинені службовою особою, яка займає відповідальне чи особливо відповідальне становище, або особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею, або якщо вони заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам і свободам громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам юридичних осіб.

Стаття 388 КК України «Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації» передбачає відповідальність за розтрату, відчуження, приховування, підміну, пошкодження, знищення майна або інші незаконні дії з майном, на яке накладено арешт, із заставленим майном або майном, яке описано, чи порушення обмеження (обтяження) права користуватися таким майном, підлягає конфіскації за рішенням суду, що набрало законної сили, здійснене особою, якій це майно ввірено, а також здійснення представником банку або іншої фінансової установи банківських операцій з коштами, на які накладено арешт [4].

З вище значеного можна зробити висновок, що законодавець передбачив юридичну відповідальність для осіб, які не бажають виконувати рішення судів та інших юрисдикційних органів, але як свідчить статистика на практиці частіше застосовується, лише, кримінальна відповідальність за злісне ухилення від сплати встановлених рішенням суду коштів на утримання дітей (аліментів). Можливо доцільно передбачити і майнову відповідальність для боржників бездіяльність (невиконання рішення) яких призвели до збитків у стягувача. Можливо це повинна бути пеня чи відсотки, які будуть вираховуватись державним виконавцем самостійно з урахуванням рівня інфляції з моменту закінчення строку добровільного виконання.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про судоустрій і статус суддів [Електронний ресурс] : Закон України від 07.07.2010 р. № 2453-VI.– Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2453-17>
2. Про виконавче провадження [Електронний ресурс] : Закон України від 21.04.1999 р. № 606-XI. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/606-14>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page10>